

Брюксел, 7.8.2014 г.
COM(2014) 511 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

съгласно предвиденото в член 67, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 305/2011

Съдържание

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	2
РЕЗЮМЕ.....	2
1. Въведение.....	7
2. Контекст.....	7
3. Регламентът REACH и последиците от него за строителните продукти	10
4. Развитие и процеси въз основа на Регламента за строителните продукти.....	13
<i>4.1 Механизъм за хармонизация</i>	<i>14</i>
<i>4.2 Как могат да се посрещнат новите регулаторни нужди на държавите членки?</i> <i>.....</i>	<i>14</i>
<i>4.3 От основни изисквания 3 и 7 към хармонизирани технически спецификации ...</i>	<i>15</i>
5. Резултати от проучването на конкретната нужда от информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти и обсъждането	18
<i>5.1.Рамка на проучването</i>	
<i>5.2 Констатации на проучването</i>	<i>20</i>
6. Заключение.	24

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

Следните съкращения са използвани често в настоящия доклад и са включени тук за полесна справка:

CEN	Европейски комитет по стандартизация
CENELEC	Европейски комитет по стандартизация в електротехниката
CPR	Регламент (ЕС) № 305/2011 за строителните продукти
DoP	Декларация за експлоатационните показатели
ЕДО	Европейски документ за оценяване
EN(s)	Европейски стандарт(и)
EOTA	Европейска организация за техническа оценка
ЕТО	Европейска техническа оценка
REACH	Регламент (ЕО) № 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали
SVHC	Вещество(а), пораждащо(и) сериозно безпокойство

РЕЗЮМЕ

Настоящият доклад е внесен съгласно член 67, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 305/2011¹ (Регламент за строителните продукти, CPR).

В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламента за строителните продукти производителят трябва да състави декларация за експлоатационни показатели при пускането на пазара на строителен продукт, който е обхванат от хармонизиран стандарт или за който е издадена европейска техническа оценка. Копие от декларацията за експлоатационни показатели трябва да придружава всеки продукт, предоставен на пазара. Регламентът за строителните продукти предвижда също така в член 6, параграф 5, че информацията, посочена в член 31 или в член 33 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH) се предоставя заедно с декларацията за експлоатационните показатели.

Задължението за докладване на Комисията е определено в първата алинея на член 67, параграф 1 от Регламента за строителните продукти, както следва:

„До 25 април 2014 г. Комисията извършва оценка на конкретните нужди от информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти и разглежда възможността за разширяване на задължението за информация, предвидено в член 6, параграф 5, към други вещества, и докладва на Европейския парламент и на Съвета. В своята оценка Комисията взема предвид, наред с другото, необходимостта от гарантиране на високо ниво на защита на здравето и безопасността на работниците, които използват строителни продукти, и на ползвателите на строителни работи, включително по отношение на рециклирането и/или изискванията за повторно използване на части или материали.“

За да спази това задължение, Комисията възложи независимо **„Проучване на конкретната нужда от информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти“** с първостепенна цел да се изясни и анализира наличието на конкретна нужда от информация за съдържанието на строителните продукти.

Проучването идентифицира и разгледа 30 схеми, занимаващи се със съдържанието на опасни вещества в строителните продукти. Проучването констатира, че нито една от специалните за сектора схеми не обхваща едновременно само това съдържание и само строителни продукти. В националното законодателство, когато такова съществува, е възприет смесен подход, въпреки че са набелязани и примери за законодателство, съсредоточено върху съдържанието, по-специално във връзка с налагането на ограничения (забрани) за определени вещества. Проучването установи, че що се отнася до предоставянето на информация за съдържанието върху етикетването на строителните продукти мнението на заинтересованите страни значително варира. Тези от тях, които го подкрепят, смятат, че то е особено ценно с оглед прилагането на забраните за вещества и прилагането на повторна употреба и рециклиране, въпреки че повечето от тези схеми се прилагат на доброволни начала.

Комисията извърши оценка на констатациите от проучването заедно с правните

¹ Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета (ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 5).

разпоредби на регламентите CPR и REACH. Комисията извърши оценка и на напредъка на работата по хармонизация в сферата на оценяването на опасните вещества в строителните продукти и достигна до заключенията, които следват.

Настоящите хармонизирани технически спецификации за строителни продукти обхващат всички аспекти на експлоатационните показатели на продуктите във връзка с нормативните разпоредби относно веществата, съществуващи понастоящем на национално и на европейско равнище.

Работата по стандартизация, предприета за разработването на европейски методи за оценка, обхваща, наред с другото, всички национални и европейски нормативни разпоредби, свързани със съдържанието. От субектите, установяващи стандартите се очаква да въведат в кратки срокове тези методи за оценяване в хармонизираните европейски стандарти, като органите на ЕОТА също ще ги използват в европейските документи за оценяване. Тази процедура се прилага винаги когато се приема национално или европейско законодателство.

Така производителите са оправомощени да информират за изискуемите експлоатационни показатели на продуктите, като включват, когато е целесъобразно, съдържанието на вещества, чрез декларацията за експлоатационните показатели. Това гарантира наличието на тази информация за всички потребители на продукта по веригата.

Съгласно Регламента REACH продукти, които представляват сами по себе си вещества или смеси съгласно REACH и принадлежат към специфична подгрупа² от вещества с вероятни неблагоприятни последици за здравето на човека и за околната среда, както е посочено в член 31 от Регламента REACH, трябва да бъдат придружени надолу по веригата на доставки до всеки участник, с изключение на доставчиците за широката общественост и самите потребители, от информационен лист за безопасност. Това задължение обаче не се прилага за продукти, които са изделия. За тези продукти член 33 от Регламента REACH изисква, когато те се съдържат в изделия в концентрация по-голяма от 0,1 тегловни %, на получателите (и, само при поискване – на потребителите) да бъде предоставяна информация, съдържаща най-малко наименованието на SVHC веществата², за да се гарантира безопасната употреба на изделието.

Съгласно член 6, параграф 5 от CPR тази информация трябва да бъде предоставена заедно с декларацията за експлоатационните показатели. Следователно тази информация (информационни листове за безопасност за опасни вещества или информация относно опасни вещества, съдържащи се в строителния продукт)

² Вж. глава 3 за повече информация. За веществата, класифицирани като опасни, устойчиви, биоакмулиращи и токсични (PBT вещества) или като много устойчиви и много биоакмулиращи (vPvB), които са идентифицирани като вещества, пораждащи сериозно безпокойство (SVHC), се прилагат изисквания за предоставяне на информационни листове за безопасност (ИЛБ) по силата на член 31 от REACH, съставени в съответствие с член 59, параграф 1 от Регламента REACH. Сходни разпоредби се прилагат за смесите, за които на доставчика следва да се предоставя информация при поискване. В член 33 за всички SVHC вещества в изделия, в концентрация по-голяма от 0,1 тегловни %, се изисква на получателя на изделието (както и на потребителите, които я поискат) да се предоставя достатъчна за гарантиране на безопасната употреба на изделието информация, съдържаща най-малко наименованието на веществото.

придружава строителния продукт във всички стъпки по веригата на доставка до крайния ползвател (изпълнител, работник или потребител), като с това се разширява обхватът на задължението за разпространение на информация, установено с Регламента REACH.

Информацията, свързана с REACH, която производителите трябва да предоставят, обаче, отчита и защитата на ползвателите, работниците и потребителите. Всяко бъдещо разширяване на Регламента REACH, с цел включване на нови вещества, ще се прилага автоматично и към задължението на производителите на строителни продукти да разпространяват съответната информация, като по този начин се върви в крак с научния напредък.

Предвид факта, че информацията, която трябва да бъде предоставена, е ограничена до информацията съгласно членове 31 и 33 от Регламента REACH, и липсата на изрични разпоредби на националното законодателство или на законодателството на ЕС, което да изисква включването на допълнителна информация в DoP, задълженията по CPR понастоящем не съставляват стимул за предоставяне на информация за потребителите относно съдържанието на опасни вещества във всички строителни продукти, тъй като към DoP се прилага информационен лист за безопасност само когато това се изисква съгласно Регламента REACH. Въпреки това може да се счита, че те спомагат за преодоляването като цяло на някои непосредствени рискове за здравето и околната среда.

Освен това DoP, представена заедно с информацията, изисквана съгласно REACH, както е предвидено в член 6, параграф 5 от CPR, може да представлява например полезен инструмент за постигане, чрез информиран избор от страна на ползвателите и потребителите, на целите за високо ниво на защита на човешкото здраве и околната среда и устойчиво използване на ресурсите чрез рециклиране и повторна употреба, наред с други.

Проучването набелязва някои доброволни схеми за сертифициране и етикетиране, които спомагат за постигането на тези цели посредством предоставяне на информация за съдържанието на вещества в строителните продукти. Те обаче като цяло не са адаптирани към особеностите на строителните продукти, имат ограничен географски обхват и до голяма степен не могат да бъдат обхванати от DoP. Целта на проучването не беше да разработи собствена схема или да оцени разходите и ползите от разширяването на съществуващите задължения чрез някоя от тези схеми.

Според отговорилите на проучването производители на строителни продукти, и по-специално МСП, всяко разширяване на обхвата на настоящото задължение за предоставяне на информация би създавало значителна и неоправдана тежест.

Ето защо Европейската комисия счита, че за целите на консолидирането на вътрешния пазар на строителни продукти в контекста на прилагането на Регламент (ЕС) 305/2011 конкретните нужди от информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти са обхванати в достатъчна степен от настоящите разпоредби на Регламента за строителните продукти, по-специално член 4 в комбинация с член 6, параграф 5. Необходимо е, обаче, да се направи задълбочена оценка и, по целесъобразност, с помощта на съответните налични инструменти съгласно законодателството на ЕС да се отговори на необходимостта от допълнителни възможности за информиране на крайните ползватели относно съдържанието на опасни

вещества в строителните продукти, така че да се гарантира високо равнище на защита за работниците, използващи строителни продукти, както и за ползвателите на строителни работи, включително с оглед на изискванията за рециклиране и/или повторна употреба на компоненти или материали.

Трябва да се подчертае, че горепосочените заключения във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) № 305/2011 не изключват възможността за Комисията, като взема предвид разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС, с изключение на член 114, да предприеме съответните законодателни инициативи.

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

съгласно предвиденото в член 67, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 305/2011

1. Въведение

Настоящият доклад е внесен в Европейския парламент и в Съвета съгласно предвиденото в член 67, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 305/2011³, (Регламент за строителните продукти, CPR).

Член 6 от CPR определя съдържанието на задължението на производителите да предоставят информация относно експлоатационните показатели на строителните продукти под формата на декларация за експлоатационните показатели. В съответствие с член 6, параграф 5 производителите предоставят информацията, изисквана по членове 31 и 33 от Регламента REACH, заедно с тази декларация.

По време на обсъжданията, предшестващи приемането на Регламента за строителните продукти, определени държави членки изразиха мнение за разширяване на настоящите разпоредби на член 6, параграф 5 от Регламента за строителните продукти към информация с конкретно съдържание относно опасни вещества, както и към допълнителни вещества, като по този начин и двете разширения надхвърлят задълженията, създадени от Регламента REACH.

В рамките на законодателния процес за приемане на Регламента за строителните продукти от Комисията беше поискано да анализира конкретната нужда от информация относно съдържанието на опасни⁴ вещества в строителните продукти и относно евентуалното разширяване на задължението за информация, предвидено в член 6, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 305/2011 към други вещества. Това задължение за докладване е включено в член 67, параграф 1.

2. Контекст

Правилата на държавите членки изискват строежите да са проектирани и изпълнени така, че да не застрашават безопасността на хора, домашни животни или имущество, нито да увреждат околната среда. В по-широк смисъл се счита, че строежите включват сгради и граждански инженерни обекти (напр. пътища, мостове, язовири и канализационни мрежи).

Правилата на държавите членки могат да влияят на изискванията, наложени върху строителните продукти. Тези изисквания в много случаи се отразяват в националните стандарти за продуктите, националните технически одобрения или в други национални технически спецификации и разпоредби, свързани със строителните продукти. Поради

³ Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета (ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 5).

⁴ В този контекст CPR използва формулировката „hazardous substances“ (от англ. „опасни вещества“), въпреки че обичайното понятие, използвано в строителния сектор до този момент, е „dangerous substances“ (от англ. „опасни вещества“). За целите на настоящия доклад двете понятия следва да се считат за идентични.

своите различия, тези национални нормативни изисквания затрудняват търговията със строителни продукти в рамките на Европейския съюз.

Целта на предшестващата CPR Директива на Съвета 89/106/ЕИО⁵ беше премахване на техническите бариери пред търговията в областта на строителните продукти, за да се насърчи свободното им движение във вътрешния пазар, като се установят хармонизирани технически спецификации за строителните продукти. CPR замени Директива 89/106/ЕИО с цел да се опрости и изясни съществуващата рамка и да се подобрят прозрачността и ефективността на съществуващите мерки. Без да се засягат разпоредбите на друго законодателство на ЕС или национално законодателство, на няколко места в CPR, например в съображения 4, 25, 55, член 28, параграф 2 и член 67, параграф 1, е заложена целта да бъдат взети предвид целите на ЕС за високо равнище на защита на здравето и безопасността на работниците, които използват строителни продукти, и на ползвателите на строителни работи, както и целта да се подобрят възможностите за устойчиво строителство и да се улесни разработката на екологосъобразни продукти.

Счита се за изключително важно постигането на прозрачност и яснота по отношение на оценяването на експлоатационните показатели на строителните продукти и представянето на тези показатели в декларацията за експлоатационните показатели, изготвяна от производителя. Това дава възможност на крайните ползватели на строителния продукт (изпълнители, работници и потребители) да вземат предвид и да отчитат тези експлоатационни показатели, така че да се гарантира, че всеки продукт се използва по подходящ начин, т.е. само когато експлоатационните му показатели отговарят на предписанията на проектанта на съответния строеж и на постановеното от действащите нормативни разпоредби там, където се използва продуктът.

За постигането на това е необходимо да се разработят технически спецификации за определяне на европейските методи и критерии за оценяване на експлоатационните показатели на строителните продукти. Въз основа на въпросните хармонизирани технически спецификации експлоатационните показатели на продукта могат да бъдат оценени по общоприет европейски начин и след това декларирани в декларацията за експлоатационните показатели. По този начин декларацията за експлоатационните показатели предоставя точна и надеждна информация относно експлоатационните показатели на строителния продукт.

В съответствие с член 4, параграф 1 от CPR производителят трябва да състави декларация за експлоатационни показатели при пускането на пазара на строителен продукт, който е обхванат от хармонизиран стандарт или за който е издадена европейска техническа оценка. Копие от декларацията за експлоатационни показатели трябва да придружава всеки продукт, предоставен на пазара. В член 6, параграф 5 от CPR се предвижда и, че информацията, посочена в член 31 или в член 33 от Регламента REACH, се предоставя заедно с декларацията за експлоатационните показатели. Обхватът на тази информация и нейната наличност надолу по веригата на доставки са описани подробно в следващата глава.

⁵ Директива 89/106/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 г. относно сближаването на законовите, подзаконовите и административни разпоредби на държавите членки по отношение на строителните продукти (ОВ L 40, 11.2.1989 г., стр. 12).

Член 31 например обхваща по-широка подгрупа от вещества в сравнение с член 33, но се прилага единствено за продукти, които представляват сами по себе си вещества или смеси (напр. бои). При предоставянето на информация съгласно тези две разпоредби само се отбелязва наличието⁶, без да се включва количествена информация относно съдържанието на веществото в изделието.

По времето, когато Европейската комисия представи своето предложение за нов регламент за отмяна на Директива 89/106/ЕИО, заинтересовани страни изведоха на преден план някои разпоредби, които биха довели до нови задължения за производителите, по-конкретно за предоставяне на допълнителна информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти и за последващо предоставяне на тази информация в рамките на или заедно с декларацията за експлоатационните показатели, предвидена в член 6 от Регламента за строителните продукти.

С приетото в крайна сметка решение в Регламента за строителните продукти тези нови задължения са заместени от схема за докладване. В съображение 25 от него изборът на това решение е обяснен, както следва:

„Обаче конкретните потребности за информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти следва да бъдат проучвани допълнително с цел цялостно установяване на спектъра на обхванатите вещества, за да бъде гарантирано високо равнище на защита за работниците, използващи строителни продукти, както и за ползвателите на строежите, включително с оглед на изискванията за рециклиране и/или повторна употреба на компоненти или материали.“

Задължението за докладване на Комисията е определено в първата алинея на член 67, параграф 1 от Регламента за строителните продукти, както следва:

„До 25 април 2014 г. Комисията извършва оценка на конкретните нужди от информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти и разглежда възможността за разширяване на задължението за информация, предвидено в член 6, параграф 5, към други вещества, и докладва на Европейския парламент и на Съвета. В своята оценка Комисията взема предвид, наред с другото, необходимостта от гарантиране на високо ниво на защита на здравето и безопасността на работниците, които използват строителни продукти, и на ползвателите на строителни работи, включително по отношение на рециклирането и/или изискванията за повторно използване на части или материали.“⁷

За да се подготви за това задължение за докладване, Комисията инициира независимо проучване относно нуждата от информация за съдържанието на опасни вещества в строителните продукти. Констатациите на проучването са представени в глава 5 от настоящия доклад.

⁶ Над определена концентрация или процент на вещество, тегловно, в продукта.

⁷ В този контекст CPR използва формулировката „hazardous substances“ (от англ. „опасни вещества“), въпреки че обичайното понятие, използвано в строителния сектор до този момент, е „dangerous substances“ (от англ. „опасни вещества“). За целите на настоящото проучване двете понятия следва да се считат за идентични.

3. Регламентът REACH и последиците от него за строителните продукти

Регламентът REACH относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали влезе в сила на 1 юни 2007 г. Целта му е да гарантира високо ниво на защита на здравето на човека и околната среда, включително насърчаването на алтернативни методи за оценка на опасности от вещества, както и свободното движение на вещества на вътрешния пазар и в същото време подобряване конкурентоспособността и иновацията.

Регламентът REACH налага определени конкретни задължения по отношение на отделни вещества, произведени, внесени или използвани в ЕС. Регламентът REACH поставя доказателствената тежест върху предприятията. За да спазят Регламента REACH, предприятията трябва да регистрират веществата, които произвеждат и предлагат на пазара в ЕС в количество над 1 тон на година. В досието за регистрация следва да се документира безопасната употреба на веществата като се включи информация за опасностите от даденото вещество, благодарение на която регистрантите могат да ги класифицират и етикетират и да идентифицират мерки за управление на риска, както и да бъде предадена нататък по веригата на доставки тази информация⁸. Информацията, която регистрантът следва да предостави, зависи от обема на регистрираното от него вещество.

За вещества, произведени или внесени в количества над 10 тона годишно, регистрантите трябва да извършат също и оценка на безопасността на химичното вещество, за да определят дали са необходими допълнителни мерки за намаляване на риска и какви следва да са те.

Регламентът REACH оказва въздействие върху широка гама от предприятия в много сектори, дори и върху такива, които не считат себе си за имащи нещо общо с химикали. Строителните продукти в рамките на Регламента REACH могат да са вещества, смеси или изделия.

Следователно предприятията, произвеждащи или доставящи строителни продукти, трябва да отговарят на изискванията, посочени в Регламента REACH:

- Първо, съгласно член 31 от REACH, за строителните продукти, които са регистрирани вещества или смеси (но не и за продуктите, които съгласно REACH са изделия), доставчикът е длъжен да предостави на получателя информационни листове за безопасност в съответствие с приложение II към Регламента REACH:
 - i) за всички вещества или смеси, класифицирани като опасни⁹, устойчиви, биоакмулиращи и токсични (PBT вещества) или като много устойчиви и

⁸ Член 31 от Регламента REACH.

⁹ Физически опасности, опасности за здравето и околната среда. Вж. Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, етиктирането и опаковането на вещества и смеси. За смеси, които отговарят на критериите за класифициране като опасни в съответствие с Директива 1999/45/ЕО (подлежаща на отмяна с Регламент (ЕО) № 1272/2008 към 1 юни 2015 г.).

много биоакмулиращи (vPvB)¹⁰, които са идентифицирани като вещества, пораждащи сериозно безпокойство (SVHC), включени в списъка на веществата — кандидати за включване в разрешителната процедура¹¹;

ii) при поискване, за неклассифицирани смеси, които съдържат:

- поне едно представляващо опасност за здравето или за околната среда вещество над посочените граници на концентрация¹²; или
- вещества, които са устойчиви, биоакмулиращи и токсични или много устойчиви и много биоакмулиращи в индивидуална концентрация $\geq 0,1$ тегловни %; или
- вещества, пораждащи сериозно безпокойство (SVHC), които са включени в списъка на веществата — кандидати за включване в разрешителната процедура по други причини; или
- вещества, за които съществуват общностни нива на експозиция в работна среда.

Прилага се освобождаване от задължение по подточка i) по-горе, ако сместа се предлага или продава масово и е предоставена достатъчна информация за безопасна употреба. В такива случаи не е необходимо предоставяне на информационен лист за безопасност, освен ако не бъде поискан от потребител надолу по веригата или дистрибутор.

- Второ, според член 33 от Регламента REACH за строителните продукти, които са изделия, доставчиците са задължени да съобщават надолу по веригата на доставки достатъчно информация, съдържаща най-малко наименованието на веществото, за да се позволи безопасното използване на SVHC веществата, когато те се съдържат в изделия в концентрация по-голяма от 0,1 тегловни %. Същата информация трябва да бъде предоставяна и на потребителите при поискване. Освен това, производителите/вносителите на изделия, съдържащи вещество, пораждащо сериозно безпокойство, нотифицират Европейската агенция по химикали (ECHA), ако веществото отговаря едновременно на следните условия:
 - веществото, пораждащо сериозно безпокойство, е налично в изделията в количество общо над 1 тон за производител или вносител на година, и
 - веществото присъства в тези изделия в концентрации над 0,1 тегловни %.

Нотификацията трябва да се извърши най-късно шест месеца след като съответното

¹⁰ Идентифицирани в съответствие с критериите, посочени в приложение XIII към Регламента REACH.

¹¹ Тези т.нар. SVHC вещества са изброени в приложение XIV към Регламента REACH. Списъкът включва подгрупа на канцерогенните, мутагенните, токсичните за репродукцията, PBT или vPvB вещества, както и вещества с еквивалентна значимост (например разрушаващи ендокринната система) и служи като списък на веществата кандидати за включване в разрешителната процедура съгласно Регламента REACH. Списъкът се актуализира непрекъснато и към декември 2013 г. включва 151 вещества. Вж. <http://echa.europa.eu/candidate-list-table>. Комисията състави „Пътна карта за SVHC веществата“ с цел да гарантира включването в списъка на всички съответни вещества до 2020 г.

¹² Член 31, параграф 3 от Регламента REACH: ≥ 1 тегловни % за негазообразни препарати и $\geq 0,2$ обемни % за газообразни препарати.

SVHC вещество е било включено в списъка с кандидати.

На производителите и вносителите се препоръчва да актуализират уведомлението, в случай че информацията, която са включили, претърпи промени. Пример за такава промяна може да бъде: промяна в тонажа, в производството/вноса на различни изделия, съдържащи едни и същи SVHC (например с различна употреба).

- И накрая, производството, пускането на пазара и употребата на определени опасни вещества, смеси и изделия може да се ограничи съгласно дял VIII от Регламент REACH¹³. Редица ограничения в приложение XVII към Регламент REACH са приложими за строителните продукти: например позиция 19 за арсенови съединения и позиция 31 за креозот ограничават употребата им като консерванти за дърво (но позволяват определени дерогации), позиция 47 за хром(VI) ограничава употребата му в цимент и смеси, съдържащи цимент, (но позволява дерогация за употреба в контролирани, затворени и напълно автоматизирани процеси).

Като обобщение, Регламентът REACH налага редица задължения на строителния сектор, тъй като той се отнася пряко към производството на строителни материали или техни химически съставки, както и към строителните предприятия по веригата, които използват химикали по време на строителния процес. В допълнение, информацията, свързана със здравето и околната среда, предоставяна от Регламента REACH, следва да се използва при оценките на риска на строителните продукти.

Така спазването на Регламента REACH от страна на регистранта спомага за предотвратяването на рискове за здравето и щети за околната среда, които могат да възникнат в резултат от експозиция на регистрирания от него обем от веществото и по време на регистрирани употреби, например по време на производството на строителни материали, използване на строителни материали, съдържащи химикали, на строителните площадки, изпускане по време на експлоатационния период на сградите и изпускане по време на извеждането от експлоатация.

REACH не е единственият регламент, предназначен за преодоляване на тези рискове. Рисковете от повреда на материалите или рисковете, произтичащи от неправилна употреба, като цяло не се разглеждат в рамките на съответствието с Регламента REACH, а посредством друго законодателство. Спазването на задължението за регистрация по Регламента REACH не обхваща и проблемите, свързани с общата експозиция или с края на жизнения цикъл, които за определени замърсители са решени посредством мерки за управление на риска по REACH, като например ограничения и разрешителни, секторно законодателство на ЕС (напр. Регламента относно летливите органични съединения (ЛОС) в разтворители и бои), стандарти в областта на околната среда, разпоредби за етикетиране, законодателство в областта на отпадъците и др.

В контекста на ефективността на Регламента REACH Комисията наскоро приключи процедурата за извършване на оценка, обхващаща всички елементи от Регламента REACH. След задълбочено проучване, като отбеляза, че е твърде рано да бъде оценявано пълното въздействие на регламента, тъй като не всички негови разпоредби да изцяло приведени в действие¹⁴, Комисията достигна до заключението, че

¹³ Виж приложение XVII към Регламент REACH

¹⁴ Крайният срок за регистрация на предварително регистрирани вещества с тегло под 100 t е едва през 2018 г. Разработването на списък с вещества кандидати за разрешение е в ход, а първите заявки за

Регламентът REACH¹⁵ спомага за постигането на всички цели, които могат да бъдат оценени, и реши да не предлага промени в разпоредителната част на регламента.

Въпреки това са установени някои области, будещи загриженост по отношение на въздействието на Регламента REACH върху МСП. Комисията достигна до заключението, че е необходимо да се намали неблагоприятното въздействие от REACH върху онези МСП, които са повлияни от въведените с регламента процедури като регистрация и разрешаване. По отношение на строителния сектор това е от голямо значение, тъй като някои дребни строителни предприемачи са изправени пред предизвикателства, свързани със съответствието с Регламента REACH. Комисията призна и необходимостта от повишаване на осведомеността сред всички сектори по веригата, включително строителния сектор, що се отнася до правилното разбиране и спазване на задълженията по Регламента REACH.

4. Развитие и процеси въз основа на Регламента за строителните продукти

4.1 Механизъм за хармонизация

Целта на Регламента за строителните продукти е да се консолидира вътрешният пазар на строителни продукти чрез премахване на необосновани технически бариери пред трансграничната търговия. Механизмът за постигането на това е следният:

Регламентът за строителните продукти предвижда установяването на хармонизирани технически спецификации, които всички участници в строителния сектор са длъжни да спазват:

- Органите на държавите членки изразяват своите изисквания към употребата на строителни материали на тяхната територия, позовавайки се на методи за оценяване (въз основа на изпитвания, изчисления или описателни разпоредби) и класификации, установени в хармонизираните технически спецификации (член 8, параграфи 3—6 и член 17, параграф 5 *in fine* от Регламента за строителните продукти).
- Производителите декларират експлоатационните показатели на своите продукти в декларация за експлоатационните показатели чрез прилагане на хармонизираните технически спецификации (членове 4 и 8 от Регламента за строителните продукти). Тази информация ще бъде на разположение надолу по цялата верига на доставка.
- Инженерите конструктори предписват експлоатационните показатели на продуктите, които трябва да се използват в строежа, като се позовават на същите хармонизирани технически спецификации, с цел да се докаже съответствие с изискванията, определени от публичните органи, както и с изискванията за изпълнение, произтичащи от проектантските решения.
- Изпълнителите/ползвателите ще закупят строителни продукти, притежаващи необходимите експлоатационни показатели за предвидената употреба, както е предписано от инженера конструктор въз основа отново на хармонизираните технически спецификации.

разрешение бяха обработени едва през 2014 г. Всички елементи от оценката съгласно Регламента REACH обаче вече функционират напълно.

¹⁵ COM(2013)49.

Хармонизираните технически спецификации са определени в член 2, параграф 10 от Регламента за строителните продукти като хармонизирани стандарти и европейски документи за оценяване.

Хармонизираните стандарти се разработват от CEN/CENELEC въз основа на мандати, издадени от Европейската комисия след консултация с органите на държавите членки и други заинтересовани страни (производители, нотифицирани органи, потребители и др.).

Целта на тази широка консултация е да се гарантира, че по време на мандатите, дадени от Комисията на CEN/CENELEC, са взети предвид всички законодателни изисквания в държавите членки, представляващи бариери пред търговията.

Техническите комитети на CEN/CENELEC, които разработват хармонизираните ENs, вземат под внимание гореупоменатите издадени мандати, и по този начин всички подобни национални и европейски нормативни изисквания за измерване/методи за изпитване, които вече са разработени и се използват на национално равнище или на равнище ЕС, намират място сред хармонизираните ENs. Следователно производителите имат възможност да изразят експлоатационните показатели на продуктите във връзка с тези изисквания. Крайните ползватели на строителния продукт (изпълнители, работници и потребители) също могат да вземат предвид и да отчитат тези експлоатационни показатели, така че да се гарантира, че всеки продукт се използва правилно, т.е. само когато експлоатационните му показатели отговарят на предписанията на проектанта на съответния строеж и на постановеното от действащите нормативни разпоредби там, където се използва продуктът.

4.2 Как могат да се посрещнат новите регулаторни нужди на държавите членки?

Ако държавите членки сметат за необходимо да установят нови нормативни разпоредби относно експлоатационните показатели на строителните продукти, те трябва да съобщят новите проекторазпоредби на Комисията и на другите държави членки посредством процедурата по Директива 98/34/ЕО. Това дава възможност Комисията и държавите членки да бъдат информирани относно новите обосновани регулаторни аспекти и да стартират процедурата за съответното изменение на мандатите с цел включване на необходимите промени в хармонизираните технически спецификации. Комисията ще действа по същия начин в случай че нормативните разпоредби на ЕС относно експлоатационните показатели на някои строителни продукти бъдат изменени или приети на равнище ЕС.

Гореспоменатата процедура гарантира, че мандатите и впоследствие хармонизираните европейски стандарти са актуализирани спрямо обоснованите национални изисквания.

4.3 От основни изисквания 3 и 7 към хармонизирани технически спецификации

Основните изисквания на Регламента за строителните продукти по отношение на строителните обекти (т.е. сгради и обекти на гражданското строителство) включват изисквания № 3 и № 7:

„3. „3. Хигиена, здраве и околна среда

Строежите трябва да са проектирани и изпълнени по такъв начин, че през целия си жизнен цикъл да не се превръщат в заплаха за хигиената или за здравето и безопасността на работниците, обитателите или съседите, нито да имат прекомерно силно въздействие по

време на целия си жизнен цикъл върху качеството на околната среда или върху климата по време на строителството, използването и разрушаването им, по-конкретно в резултат на някоя от следните причини:

- а) отделяне на токсичен газ;
- б) емисии на опасни вещества, летливи органични съединения (ЛОС), парникови газове или опасни частици във въздуха вътре или навън;
- в) емисия на опасни излъчвания;
- г) изпускане на опасни вещества в подпочвените води, морските води, повърхностните води или почвата;
- д) отделяне на опасни вещества в питейната вода или вещества, които имат друго отрицателно въздействие върху питейната вода;
- е) неправилно отделяне на отпадъчни води, емисии на димни газове или неправилно депониране на твърди или течни отпадъци;
- ж) влага в части от строежите или по повърхности във вътрешността на строежите.“

и

7. Устойчиво използване на природните ресурси

Строежите трябва да са проектирани, изпълнени и разрушавани по такъв начин, че използването на природните ресурси да е устойчиво и да се осигурява по-специално следното:

- а) повторно използване или рециклиране на строежите, техните материали и части след разрушаване;
- б) трайност на строежите;
- в) използване на екологично съвместими природни суровини и вторични материали в строежите.

Тези разпоредби представляват рамката, с която се регулират особено опасни вещества в държавите членки.

Въпреки че основно изискване № 3 се отнася до емисии/отделяне на опасни вещества, съществуват нормативни разпоредби, които, с цел да се гарантират ограничени емисии от строителни продукти и да се въведат рационални методи за оценяване на тези емисии, се позовават на съдържанието на опасни вещества в тях.

4.3.1 Разпоредби в хармонизираните стандарти:

За да предостави информация на производителите и субектите, установяващи стандартите, и да облекчи трудностите, произтичащи от различията на националните разпоредби през периода, в който се разработват европейските методи за оценяване, Комисията създаде база данни, предоставена в интернет на: <http://ec.europa.eu/enterprise/construction/cpd-ds/index.cfm>

Базата данни съдържа националните нормативни разпоредби на държавите членки, допринесли за осъществяването на тази дейност. Базата данни работи в подкрепа на производителите, които искат да декларират експлоатационните показатели на своите продукти в тези държави членки.

За да разработи европейски методи за оценяване на опасни вещества, през 2005 г.

Комисията издаде мандат М/366 на CEN/CENELEC (въз основа на Директива 89/106/ЕИО) с искане за разработването на хоризонтални методи за оценяване на опасни вещества.

Клауза IV.7 от мандата предвижда, че:

„Разработването на хоризонтални стандарти за измерване/изпитване ... определя и обхваща всички продукти или продуктови групи, за които са изпълнени трите следващи условия:

- *Европейски или национални разпоредби ограничават или забраняват емисията или съдържанието на опасно вещество;*
- Установени са съществуващи или потенциални бариери пред търговията;
- Методи за измерване/изпитване за тези конкретни регулирани опасни вещества вече са разработени и използвани на национално равнище или на равнище ЕС.“

Клауза IV.9 от същия мандат предвижда, че:

„Поради нормативни изисквания (напр. съдържанието ограничени или забранени вещества в строителни продукти) ... се предвижда и разглеждане на стандарти за измерване/изпитване на съдържание.“

Приложение 3 от мандат М/366 определя „Техническо задание за възложените с мандат стандарти за измервания/изпитвания, насочени към съдържанието на регулирани опасни вещества в строителни продукти.“

Така Комисията поиска от CEN/CENELEC да разработят методи за оценяване на опасни вещества, регулирани чрез национално или чрез европейско законодателство.

Технически комитет TC/351 на CEN започна работа по искането с Мандат М/366. През януари 2014 г. техническият комитет финализира следните документи:

- CEN/TS 16516:2013:** Строителни продукти — Оценяване на отделянето на опасни вещества — Определяне на емисии във въздуха в затворени помещения
- CEN/TR 16496:2013:** Строителни продукти — Оценяване на отделянето на опасни вещества — използване на хармонизирани хоризонтални методи за оценяване
- CEN/TR 16410:2012:** Строителни продукти — Оценяване на отделянето на опасни вещества — Бариери пред употребата — Допълнение към CEN/TR 15855 Бариери пред търговията.
- CEN/TR 16220:2011:** Строителни продукти — Оценяване на отделянето на опасни вещества — Допълнение към вземането на проби.
- CEN/TR 16098:2010:** Строителни продукти: Оценяване на отделянето на опасни вещества — Концепция за хоризонтални процедури на изпитване в подкрепа на изискванията по Директивата за строителните продукти.
- CEN/TR 16045:2010:** Строителни продукти — Оценяване на отделянето на опасни вещества — Съдържание на регулирани опасни вещества — Избор на аналитични методи.

CEN/TR 15858:2009: Строителни продукти — Оценяване на отделянето на регулирани опасни вещества от строителните продукти на основата на процедури WT/ WFT.

CEN/TR 15855:2009: Строителни продукти — Оценяване на отделянето на опасни вещества — Бариери пред търговията.

Списъкът на работните точки, които още не са финализирани, може да бъде намерен на:

http://standards.cen.eu/dyn/www/f?p=204:22:0:::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:510793,25&cs=135BD767027D4B4E081006EF46B5E957C

Като последваща стъпка към хармонизиране Комисията преразглежда редица мандати на CEN за строителните продукти, с цел да стартира процедурата за актуализиране на хармонизирани продуктови стандарти чрез въвеждането на методите на оценяване на опасни вещества, разработени с мандат M/366.

Специален акцент е поставен върху точното определяне на всички национални нормативни уредби относно съдържанието и/или емисиите от строителни продукти (индикативен списък на вещества и нормативни уредби е включен във всички мандати като приложение II) и на тяхното значение за строителните продукти.

В допълнение, всяко изменение на съществуващи мандати на CEN (за разработване на хармонизирани стандарти за строителни продукти) включва в приложение I списък на веществата за всеки продуктов стандарт и препратка към съответните национални нормативни изисквания.

Службите на Комисията също работят в тясно сътрудничество с държавите членки, с цел определяне на тези съществени характеристики по отношение на основно изискване 7 (например във връзка с възможността за рециклиране на строителни продукти, екологично съвместими суровини и т.н.). Всички нужди, свързани с опасни вещества, идентифицирани съгласно това основно изискване 7, също ще бъдат обхванати от мандат M 366.

Комисията също така разработи рамки за хармонизиране (критерии и методологии) на етикетането и базираната на здравето оценка на емисиите от строителни продукти в затворени помещения.¹⁶ Тези рамки бяха разработени в съответствие с изискванията на Основно изискване № 3 от CPR, CEN/TS 16516:2013 и документите с насоки по Регламента REACH и могат да бъдат взети под внимание с оглед на бъдещото сближаване и хармонизиране на съществуващите схеми за етикетане в Европа.

4.3.2 Разпоредби за издаване на Европейска техническа оценка (за продукти, необхванати от хармонизирани стандарти):

За продукти, които не са обхванати или не са напълно обхванати от хармонизирани стандарти, производителят може, в съответствие с член 19, параграф 1 от CPR, да

¹⁶ JRC ECA report no 29: Рамка за хармонизиране на базираната на здравето оценка на емисиите от строителни продукти в затворени помещения в Европа (EU-LCI), EUR 26168 EN, 2013 г.

JRC ECA report no 27: Рамка за хармонизиране на схемите за етикетане на продукти за вътрешно боядисване в ЕС, EUR 25276 EN, 2012 г.

подаде искане за Европейска техническа оценка (ЕТО). ЕТО се издава от един от органите за техническа оценка, определени за тази цел от държавите членки.

За да определи оценките, необходими за продуктите, необхванати от хармонизирани стандарти, ЕОТА (организацията на органите за техническа оценка) събра национални разпоредби, свързани със съдържанието на опасни вещества и използва и съответната информация, налична в СЕН. В резултат на това се разработи списък за проверка, който органите на ЕОТА прилагат за оценяване на продукта с цел издаване на европейска техническа оценка. Това доведе до изготвянето на списък за проверка, който органите на ЕОТА прилагат за оценяване на продукта с цел издаване на Европейска техническа оценка.

Въпросният списък за проверка е наличен на www.eota.eu като „EOTA Technical Report 34: Checklist for ETAGs/CUAPs/ETAs - Content and/or release of dangerous substances in products/kits“ („Технически доклад 34 на ЕОТА: Списък за проверка за ETAG/CUAP/ETA — Съдържание и/или изпускане на опасни вещества в продукти/принадлежности“).

5. Резултати от проучването на конкретната нужда от информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти и обсъждането

5.1 Рамка на проучването

Комисията обяви поръчка за „**Проучване на конкретната нужда от информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти**“, чиято първостепенна цел бе да се установи дали съществува потребност производителите да предоставят допълнителна информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти. Проблемът беше разгледан в контекста на защитата на здравето и безопасността не само на работниците, които монтират/използват строителни продукти, но и на всички лица, които живеят в сгради и използват обекти на гражданското строителство през целия им срок на експлоатация.

Във връзка с това основният акцент на проучването беше да се представи информация относно сертифицирането на строителни продукти и схеми за етикетиране, които дават оценка на съдържанието на опасни вещества в строителните продукти. Не бе направена оценка на въздействието на отделните схеми върху здравето и безопасността на работниците и ползвателите на строителни работи, нито на разходите за тяхното изпълнение. Проучването също така не е анализира аспекта на удължаване на информацията относно съдържанието на други вещества и въпросите за рециклирането/повторната употреба.

За постигането на целите му и за да се гарантира, че са били взети предвид всички съответни схеми и законодателство, изпълнителите (RPA и Tescalia) са извършили мащабен преглед на текстовете на съответното законодателство и на схемите за сертифициране/етикетиране. Във възможно най-голяма степен е извършено проучване на европейското и националните законодателства относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти. В допълнение изпълнителят на проучването е взел предвид и други източници на информация, включително отговорите на заинтересованите страни, на анкетата за строителството, направена за нуждите на проучването.

В допълнение над 300 основни заинтересовани страни бяха поканени да вземат участие в онлайн консултации. Също така бяха проведени два семинара в Брюксел, които позволиха на екипа по проучването да събере допълнителна информация от основните стопански асоциации и от органите на държавите членки, някои от които административат анализиратите схеми.

Анализът се концентрира върху това дали съществуващите схеми са били основани само на създаването на общи изисквания и дали са отчитали конкретната предвидена употреба на продуктите. Където беше целесъобразно, проучването разгледа също и как са били определени рисковете за потребителите, работниците и за околната среда в рамките на схемите и кои вещества, както и възможни сценарии на риска, са били избрани.

Акцентът беше поставен върху публични и частни схеми като:

- законодателството или административните практики на Европейския съюз, които изискват оценка и/или декларация за съдържанието на опасни вещества, по-конкретно в строителните продукти (например Директивата за питейната вода или техническите насоки относно зелените обществени поръчки);
- националното или регионалното законодателство, или административни практики в държавите членки, изискващи оценка и/или декларация за съдържанието на опасни вещества, по-конкретно в строителните продукти;
- публичните и частните схеми на национално и регионално равнище, които понастоящем се използват в тези държави също и за строителни продукти (например Blauer Engel, Nordic Swan).

Емисиите на опасни вещества от строителни продукти не бяха предмет на това проучване. Както беше обяснено в предходните глави на настоящия доклад, този аспект е обхванат от работата по европейската стандартизация в тази сфера и ще бъде взет предвид в рамките на задълженията за деклариране на експлоатационните показатели.

В рамките на прегледа на системите, свързани само със съдържанието, изпълнителят проучи как е било определено съдържанието на опасни вещества (например декларация на производител, контрол от трета страна, използване на специални етикети). В доклада е проучено също така кои строителни продукти са били действително обхванати от тези схеми: Доколко е било целесъобразно предвиденото използване на тези продукти в една сграда (обект на гражданско строителство), когато се определят изисквания и се извършва подбор на веществата, които трябва да бъдат декларирани? В случай на използване на методи на изпитване, кои методи са били използвани (например обхванати от международни стандарти (ISO), европейски стандарти (EN) или национални стандарти, изпитвания, разработени от създателите на схеми)? Колко често се изпитват продуктите съгласно тези схеми? Как се избират изпитващите или сертифициращите органи (дали те са специализирани за строителни продукти, или обикновено се занимават с по-широка гама от продукти)? Какви стъпки са били предприети, за да се гарантира неутрална и надеждна оценка на продуктите?

В по-общ смисъл проучването разглежда количеството и качеството на информацията, предоставяна на потребителите надолу по веригата.

- Бил ли е предоставен пълен списък на веществата с декларацията за продукта? Обобщена ли е информацията?

- Кой е поел окончателната отговорност за верността на декларацията?
- Била ли е посочена ясна и измерима цел (например намаляване на използваните вещества в продуктите, по-малко случаи на заболявания, причинени от въздействието на опасни вещества в строителните продукти)?
- Как са били поставени тези цели?
- Колко често са били оценявани?

Окончателният доклад от проучването е публично достъпен на следния уебсайт:

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/construction/studies/index_en.htm

5.2 Констатации на проучването

5.2.1 Схеми с критерии за съдържание, свързани със строителството

Акцентът на проучването беше върху схеми, които имат само критерии за съдържание. Поради факта обаче, че беше установена само една схема, която акцентира единствено върху съдържанието на продуктите, проучването разгледа също и двойни схеми, т.е. такива, които се отнасят до комбинация от подходи, основаващи се на съдържание и на емисии. Предвид това бяха установени 30 схеми, които, както изглежда: а) са установили конкретни изисквания за строителни продукти и б) разглеждат съдържанието на продукта.

Тези схеми са изброени в таблицата по-долу. Схеми, които имат само критерии за емисии, и такива, които не са установили конкретни критерии за строителни продукти, не бяха обхванати от окончателния доклад от проучването.

Схеми, разгледани в проучването	
AENOR Medioambiente	Milieukeur
Architettura Naturale (ANAB)	Natureplus
Асоциация на производителите на килими с екологосъобразни технологии (GUT)	NF Environment
Австрийски институт за здраве и екологосъобразни сгради (IBO)	Nordic Swan
BASTA	SundaHus Miljödata
Blue Angel (Син ангел)	Метод за оценка на околната среда BRE (BREEAM)
BRE Global	DGNB System
Bygghvarubedömningen (BVB)	Eco Green Building
Cradle to Cradle	Европейска екомаркировка
DGNB Navigator	Екомаркировка (национална) Австрия
Съвет по въпросите на екологичния цикъл – Декларация за строителен продукт (BPD3)	El Distintiu (каталонската екомаркировка)
Eco-Institut Label	Екомаркировка (национална) Хърватска
ECOproduct	Екомаркировка (национална) Чешка република
EMICODE	Екомаркировка (национална) Унгария
GISCODE	Екомаркировка (национална) Словакия

30-те установени схеми са много различни по отношение на целите, обхвата, критериите и процедурите.

5.2.2 Цели на схемите

Целите на мнозинството от установените схеми са по-широки и не са съсредоточени единствено върху здравето на строителните работници и ползвателите на строителните продукти. Повечето схеми са мотивирани от редица съображения. Освен това някои схеми са самостоятелни инструменти, докато други допълват системи за сертифициране на цели сгради. Друга съществена разлика е свързана с целевите групи на 30-те схеми, т.е. дали те са насочени към специалисти, към потребители или и към двете групи. До известна степен разликите в целите обясняват различните подходи, приети от различните схеми, и в някои случаи могат да обяснят включването на критерии, свързани със съдържанието.

5.2.3 Географско покритие

Повечето схеми се използват предимно в държавите членки, в които са създадени, и в по-малка степен в други държави. Най-широко прилаганата схема е „Син ангел“, използвана в 21 европейски държави. Токова географско разпространение може да е резултат от преднамерено разширяване към други пазари, но може да възникне и спонтанно, когато схемите се разширяват неуправляемо поради търсене от страна на купувачите на строителни продукти. Почти половината от схемите, произхождат от две държави (Германия и Швеция), което вероятно е отражение на високо ниво на осведоменост по отношение на въпросите, свързани със здравето на човека и околната среда.

5.2.4 Продуктово покритие

Само една схема (IBO) сертифицира изключително строителни продукти. Обхватът на продуктите, сертифицирани от останалите схеми, е различен, въпреки че са установени някои модели. При сравнение на относителния процент на сертифицираните строителни продукти по схеми, онези схеми, които се използват предимно от специалисти, сертифицират по-скоро по-голям процент строителни продукти.

Процентът строителни продукти, сертифицирани с екомаркировка, е много по-нисък. Това не е изненадващо, предвид това, че широката цел на тези схеми е да насърчат продукти с по-ниско въздействие върху околната среда в сравнение с други равностойни продукти. В резултат от този широк обхват продуктите, сертифицирани по тези схеми, се простират от тонер и мастила до подови настилки от дървесина. Тази широка гама продукти обяснява защо критериите по тези схеми са специфични за продуктите.

Строителните продукти, за които вероятността да бъдат сертифицирани по схема е най-голяма, са подови настилки, изолации, бетони, разтвори и фугиращи разтвори. Продуктът, който е може би най-вероятно да бъде сертифициран са подовите настилки, тъй като тези продукти могат да бъдат пускани на пазара по различни схеми, които се харесват както на пазара на специалистите, така и на пазара на потребителите.

5.2.5 Разгледани вещества

По-голямото мнозинство от схемите определя веществата, които са ограничени, докато някои схеми се позовават на европейското законодателство (най-често REACH или

Директивата за опасните вещества 67/548/ЕИО¹⁷, или Регламент (ЕО) № 1272/2008¹⁸ относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси), или национални нормативни разпоредби. Някои вещества изглежда са популярен целеви обект на много схеми. Такива схеми например включват вещества, класифицирани като канцерогенни, мутагенни, репротоксични, устойчиви органични замърсители, тежки метали и фталати.

5.2.6 Критерии/процедури за оценка

В пет конкретни случая по схеми, включени в проучването, се разчита на различни подходи за оценка на съответствието, отразяващи различията в целите и ролите на тези схеми. Най-общо, възможните подходи за оценяване на критериите на схемите за сертификация и етикетиране включват:

- пълна или частична самостоятелна сертификация от производителя;
- преглед на документите, предоставени от производителя, включително заявления и информационни листове за безопасност от организатора на схемата; това може да включва искане на допълнителна информация от производителя и може да изисква производителя да изпита своите продукти;
- изпитвания, проведени от независим орган.

Определени схеми разчитат на самостоятелно сертифициране от производителя, докато други изискват продуктите, кандидатстващи за сертификация, да преминат изпитвания. Освен това процедурата за одобрение за определени схеми включва проверка на мястото на производство. По-общо казано, става ясно, че някои схеми използват само един от горните подходи и много разчитат на съчетание от различни методи и процедури за оценка (напр. на първия етап оценката може да се състои от проверка на документация, предоставена от производителя, последвана от независимо изпитване за определяне на съответствие с определени критерии).

5.2.7 Начини за съобщаване на „съответствие“

Установени са два основни метода. Първият метод (използван при 75 % от схемите) е използването на лого или етикет, който се поставя върху продукта, опаковката, придружаващите документи или маркетинговите материали. При вторият метод, 64 % от схемите публикуват онлайн списък на сертифицираните продукти.

5.2.8 Степен на приложение на схемите

Различните схеми се прилагат в различна степен. Понастоящем BASTA (схема, основана на съдържанието) обхваща около 80 000 продукта, докато другите познати схеми се прилагат само за няколко строителни продукта. До голяма степен това може да е резултат от различните проходи към регистрацията на продуктите и на срока, в който схемата функционира (напр. BASTA разчита на самостоятелна сертификация от

¹⁷ Директива 67/548/ЕИО на Съвета от 27 юни 1967 г. за сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно класификацията, опаковането и етикетирането на опасни вещества (ОВ 196, 16.8.1967 г., стр. 1). Предстои да бъде отменен до 1 юни 2015 г. с Регламент (ЕО) № 1272/2008.

¹⁸ Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

страна на производителя и съществува от 2007 г.).

5.2.9 Национално и европейско законодателство

Проучването установи едва няколко примера на национално законодателство, насочено предимно към съдържанието на потенциално опасни вещества в строителните продукти. В случаите, в които такова законодателство съществува, се прилага смесен подход: за някои вещества или групи от вещества се налагат ограничения по отношение на емисиите; за други съдържанието на веществото в продукта се ограничава до определена максимална стойност. Може би най-показателен пример е изискването за етикетиране на строителните продукти, които са едновременно и вещества, и смеси в съответствие с Регламента CLP¹⁸.

Що се отнася до продуктовото покритие, някои законодателни разпоредби са насочени към отделни строителни продукти, докато други обхващат гама от строителни продукти.

Що се отнася до определянето на регулирани вещества, законодателството или се позовава на групи вещества, или назовава конкретни вещества. Мерките, изисквани от законодателството, също могат да се различават, като в някои законодателства се ограничават конкретно посочени вещества, докато в други законодателства се изисква декларирането на такива вещества.

5.2.10 Подход, основан на съдържанието - обсъждане

В допълнение към законодателните разпоредби проучването установи 30 схеми за сертифициране и етикетиране, които обхващат строителните продукти и, наред с други, включват и критерии, основани на съдържанието. Само една от тях обаче разчита единствено на изисквания, свързани със съдържанието (BASTA) за всички комбинации от продукти или вещества, тъй като най-вероятно изпитването за емисии може да е сложно, скъпоструващо и изискващо външен експертен опит.

Значението на оценяването на емисиите от продукти се признава до голяма степен и някои от консултираните заинтересовани страни отбелязаха, че дори що се отнася до повторна употреба и рециклиране, действителните изпитвания за излугване могат да бъдат по-надеждни от компилираната информация за съдържанието.

Информацията за съдържанието на вещества в продуктите е обаче също така и важен елемент от прилагането на националното законодателство и законодателството на ЕС, по-специално когато става въпрос за забрани, както и за наличието на вещества, пораждащи сериозно безпокойство (SVHC). Независимо от значителната му роля в подкрепа на постигането на целите на ЕС за високо равнище на защита на здравето на човека и околната среда, ограниченото приложно поле на CPR не може да послужи като стимул за систематично предоставяне на информация за съдържанието на вещества в строителните продукти. Такава информация обаче може да послужи за допълнително насърчаване, например чрез информиран потребителски избор, на разработването и използването на екологосъобразни строителни продукти или на устойчивото използване на ресурси, *inter alia*, чрез рециклиране и повторна употреба. Целта на проучването не беше да разработи собствена схема или да оцени разходите и ползите от разширяването на съществуващите задължения чрез някоя от тези схеми.

5.2.11. Въздействие върху производителите, и по-специално МСП

Консултацията с производителите на строителни продукти посредством онлайн

анкетата и обсъждането на констатациите на проучването показва, че производителите считат, че всякакво разширяване на техните задължения за съобщаване на информация относно опасни вещества надолу по веригата на доставка ще представлява неоправдана тежест, особено за МСП.

6. Заключение

Настоящите хармонизирани технически спецификации за строителни продукти обхващат всички аспекти от експлоатационните показатели на продуктите във връзка с нормативните разпоредби относно опасните вещества, съществуващи понастоящем на национално и на европейско равнище.

Работата по стандартизация, предприета по мандат M/366 за разработването на европейски методи за оценяване, обхваща и национални или европейски нормативни разпоредби, свързани със съдържанието. От субектите, установяващи стандартите, (CEN) се очаква да въведат в кратки срокове тези методи за оценяване в хармонизирани европейски стандарти, а също така органите на ЕОТА ще ги използват в европейските документи за оценяване (ЕДО).

Така производителите са оправомощени да информират за изискуемите експлоатационни показатели на продуктите, като включват, когато е целесъобразно, съдържанието на опасни вещества, чрез декларацията за експлоатационните показатели. Това гарантира наличието на тази информация за всички потребители на продукта по веригата. Съгласно CPR производителят е длъжен да предостави заедно с DoP информацията, изисквана съгласно член 31 (информационен лист за безопасност за продукти, които сами по себе си представляват опасни¹⁹ вещества или смеси), или член 33 (информация, съдържаща най-малко наименованието на веществото и достатъчна за безопасната употреба на изделието, когато продуктът съдържа SVHC вещество в концентрация по-голяма от 0,1 тегловни %) от Регламента REACH.

Съгласно член 6, параграф 5 от CPR тази информация трябва да бъде предоставена заедно с декларацията за експлоатационните показатели. Следователно тази информация (информационни листове за безопасност за опасни вещества или информация относно опасни вещества, съдържащи се в строителния продукт) придружава строителния продукт във всички стъпки по веригата на доставка до крайния ползвател (изпълнител, работник или потребител).

Информацията, свързана с REACH, чието предоставяне може да бъде изискано от производителя, отчита и защитата на ползвателите, работниците и потребителите. Всяко бъдещо разширяване на Регламента REACH, с цел включване на нови вещества, ще се прилага автоматично и към задължението на производителите на строителни продукти да разпространяват съответната информация, като по този начин се върви в крак с научния напредък.

По аналогичен начин мандат M/366 и последващото разработване на стандарти, които да бъдат използвани за деклариране на експлоатационните показатели на строителния продукт, ще следва развитията в сектора на национално равнище и на равнище ЕС.

¹⁹ За точния обхват на член 31 от Регламента REACH вж. глава 3 по-горе.

Предвид факта, че информацията, която трябва да бъде предоставена, е ограничена до информацията съгласно членове 31 и 33 от Регламента REACH, и липсата на изрични разпоредби на националното законодателство или на законодателството на ЕС, което да изисква включването на допълнителна информация в DoP, задълженията по CPR понастоящем не съставляват стимул за предоставяне на информация за потребителите относно съдържанието на опасни вещества във всички строителни продукти, тъй като към DoP се прилага информационен лист за безопасност само когато това се изисква съгласно Регламента REACH.

Представената заедно с информацията DoP, изисквана съгласно REACH, както е предвидено в член 6, параграф 5 от CPR, може да представлява например полезен инструмент за постигане, чрез информиран избор от страна на ползвателите и потребителите, на целите за високо ниво на защита на човешкото здраве и околната среда и устойчиво използване на ресурсите чрез рециклиране и повторна употреба, наред с други.

В резултат на независимото проучване относно конкретните нужди от информация относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти бяха идентифицирани редица схеми и законодателни разпоредби, които използват информацията относно съдържанието на вещества в продуктите. В рамките на повечето от тези схеми ще се прилага комбиниран подход съдържание/емисии, като се отделя специално внимание на емисиите от строителни продукти. Тъй като проучването в действителност бе проведено само като анкета и съставяне на съответните схеми, то не идентифицира и не оцени индивидуална схема или разпоредби от схемата, които биха могли да бъдат препоръчани като разширяване на сегашното задължение съгласно член 6, параграф 5. Липсата на подробна информация, предоставяна от оценените схеми, не позволява по-конкретни заключения относно съдържанието на веществата (различни от SVHC вещества).

От друга страна, според участниците в проучването производители на строителни продукти, и по-специално МСП, всяко разширяване на обхвата на настоящото задължение за предоставяне на информация би създавало значителна и неоправдана тежест.

Европейската комисия счита, че за целите на консолидирането на вътрешния пазар на строителни продукти в контекста на прилагането на Регламент (ЕС) 305/2011 конкретните нужди от информацията относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти са обхванати в достатъчна степен от настоящите разпоредби на Регламента за строителните продукти, и по-специално член 4 в комбинация с член 6, параграф 5. Необходимо е, обаче, да се направи задълбочена оценка и, по целесъобразност, с помощта на съответните налични инструменти съгласно законодателството на ЕС да се отговори на необходимостта от допълнителни възможности за информиране на крайните ползватели относно съдържанието на опасни вещества в строителните продукти, така че да се гарантира високо равнище на защита за работниците, използващи строителни продукти, както и за ползвателите на строителни работи, включително с оглед на изискванията за рециклиране и/или повторна употреба на компоненти или материали.

Трябва да се подчертае, че горепосочените заключения във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) № 305/2011 не изключват възможността за Комисията, като взема

предвид разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС, с изключение на член 114, при необходимост да предприеме съответните законодателни инициативи.